

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

Quomodo se debeat homo praeparare ad Eucharistiae sumptionem. Serm.
I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

IN SOLENNITATE PRÆCELSI SACRAMENTI Eucharistiæ.

*Quomodo se debeat homo preparare ad Eucharistiæ sumptionem.**Sermo I.*

Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat. I. Corinthiorum XI. Nihil charissimi de ijs modo dicturi sumus, qui in peccatis viuunt lethalibus, aut qui, vt Augustinus dicit, in affectu adhuc peccandi sunt, hoc est, qui nondum sui sunt compotes, vt scire queant quid sit sentire consentireve tentationibus, quibus fermè continuè inuoluntur, sæpe succumbunt, quandoque resistunt, ita tamen vt vix ijde ipsi sciant in tentatione constituti, an consenserint nec ne, vt pote passionibus in ijs adhuc vigentibus vehementer, & vitijs nihil mortificatis, præsertim cum voluntas abstinendi à peccato in illis multum adhuc sit infirma. Caterum ad eos mihi sermo est, qui non sunt sibi conscij de aliquo mortali peccato commisso, de quo non doleant, dolerentve si memoriæ occurreret. Habent præterea voluntatem per gratiam Dei abstinendi ab omni peccato, cauendi quicquid Deum offenderit. Veruntamen quia (vt conueruntur) deuotionem actualem non sentiunt, aut feruens desiderium, ad altaris sacramentum semper accedere metuumt, & ex metu incidunt cordis pusillanimitatem, imaginationesque quandoque periculosas, Hi reuera consolandi sunt admonendique, quod Dominus hoc Sacramentum instituerit, non ad irretiandas illaqueandasque, sed ad colligendas, sanandas perficiendasque animas. Idcirco vbicumque inuenerit hanc bonam voluntatem, quæ non gaudeat secundum iudiciu rationis de villo peccato, nec statuat peccare, sed eligat mandatis suis voluntateque semper obtemperare, hunc nequaquam indignum habet perceptione huius Sacramenti. Qui tamen non senserit affectuosam deuotionem illam quæ à multis (licet fortasse imperfectioribus) sentitur, desideret tamen eum habere, non ob sui consolationem, sed propter Dei honorem, & vt sua desideria vitiosa mortificare fortiusque opprimere queat, ac purior inueniri in conspectu Domini, Vbi si tunc deuotione quoque hac sensibili post multa desideria caruerit, perseueret in bona voluntate, quam dixi, humilietque se, suis delictis & negligentijs tribuens hanc insipientiam aut frigiditatem, æstimetque se omni consolatione ac deuotione sensibili propterea indignum: & speret in sola misericordia Domini, super quâ securus tonitatur, præsertim, vt dixi, sentiens sibi neque præteritum peccatum ita placere, quin ad minus secundum rationalem voluntatem velit propter Dei reuerentiam non esse factum: neque futurum se desiderare, vt illi ad Dei sui contumeliã, velit acquiescere seu consentire. Qui in hac voluntate fratres se inuenerit (licet infirmus) accedat tanquam ad medicum, & hanc ipsam infirmitatem in sui excusationem quare accesserit, coram Deo adducat, id est, quia infirmus est, & medicina, hoc est, auxilio gratiæ eius (quæ hic exuberans scætet) egeat. Caterum de præparatione forsan quis adhuc conuerit, quod indignus sit, nec (vt aiunt) quantum in se est fecerit. At qui si mil-

Deuotio
sensibilis
quam ra-
tione desi-
derari de-
beat.

Preparatio
potior qua
fit.

mille se annis quis præparauerit, indignus manebit. Quasi hodierna Sacramenti huius sumptio præparatio fit tibi ad crastinam. Dic igitur & ex animo dic te imparatum & indignum. Geme submisso capite & verecundo dolosoque corde ante illum quem sumpturus es, propterea quod ad eum es ineptus ac indignus, licet contra ad eum sis indignus hoc sacramento, ut illo carere nequeas. Utrobique igitur angustia tibi fit, dum neque propter vilitatem audeas accedere, neque propter indigentiam te subtrahere. Itaque in hoc ambiguo versans, projice te in eum qui nouit figmentum suum, super misericordia tua innitens sola. Vt si à quopiam etiam angelorum cur audeas accedere, interrogatus fueris, dicas: Quia Domini misericordiam sunt infinita, & quia minimus sum, eiusque præsentia egeo: quantoque infirmior sum alijs, tanto minus carere eo possum. Hæc tamen omnia si etiam non potueris cogitare, nimia sterilitate aut obscuritate obrutus (ut dixi) caue nullius consensu habere peccati, & nihilo minus cum muliere Chananea clama (quamlibet etiam si durum ostendat, qui in veritate clementissimus est) post Dominum. Vnde nihil adhuc in corde perceptibilis deuotionis senseris, in fide Ecclesiam nuda, quomodo instructus es, accede, ratione credens, & sublimiter de hoc sacramento sentiens. Porro phantasias omnes fortasse irruentes perfidiam aut blasphemiam, per contemptum transi: imò quasi nihil inde motus eas deride, nec tibi eas vendices, imputes vlllo modo aut ascribas, sed indignas, contra quæ certari quibusve debeat responderi, æstimas prætereas. Crede mihi, non deerit merces sterilitati huic tuæ, sic propter Deum in fide nuda tolerata. At vero id quod deuotionem sensibilem in se querunt excitare, eadem nutrire etiam debent ac fouere per exercitia præcipue mentalia, hoc est, per iuges aspirationes continuumque orandi, id est, mente cum Deo colloquendi vltim. Docet enim nos Iesus Dominus noster & saluator, semper quidem orare & non deficere. Apostolus quoque, *sine intermissione*, inquit, *orate*. Hoc potest impleri, tamen non continue quis ore preces fundat ad Deum (neque enim quæ litera sonat, sacra scriptura, aut in sensu quem verba faciunt, sed in sensu quo fiunt, debet intelligi) Impletur autem dum sic viuendo vnusquisque se agit, ut suis sanctis orationibus pijsque postulationibus mores sui non contradicant. Verbi gratia: Orans pro paupertate spiritus, si non cupiat thesaurizare super terram, sed in Deum diues fieri, licet ei temporales quoque diuitia non desint iuste acquisita: si non intumescat superbia, si neminem spernat, hic semper orat, quamdiu sanctæ huius beatitudinis in eo desiderium perseverat. Pari modo sentiendum est de cunctis alijs virtutibus: quamdiu desiderium in homine perseverat, tamdiu etiam pro illis ad Deum eius ratio perseverat.

Deuotio
sensibilis
quomodo
nutrienda.
Luc. 18.
1. Theff. 5.

Orare semper
per quod quis
possit sine
intermissione
Luc. 12.

Orandi mentem
taliter exercitium
quod conueniat
leat exerceri

Quod cum ita sit, potest tamen fateor homo per studium aspirandi ad Deum ad hoc assuescere, ut continue orans mente, vel pro se vel pro alijs ad Deum, nunc quidem gemendo, nunc optando, nunc gratias agendo, nunc commendando, nunc sese offerendo aut resignando, nunc etiam malum deprecando: aliquando Deo & Sanctis, aut etiam proximis coram Deo grauando: item miseris compatiendo, & suas vel alienas ærumnas coram Deo exponendo, modisque huiusmodi innumeris ad Deum mente & spiritu loquendo: tandem ad tantum orationis (præsertim mentalis) vltim consue-

ordinemque veniat, vt cum Deo omni in loco non aliter quam cum homine loquatur, nihil secum solo, sed omnia cum Deo, id est, quicquid agendum actumve est pertractans, sitq; in eo nihil aliud quam continua iugisque oratio, puta ea, quæ fit spiritu & mente, licet quandoque etiam in verba prorumpat. Ad hoc mentale orandi exercitium summopere hortandi sunt pij ac Deo deuoti homines, propterea, quod magna virtus fructusque multi proficcientis vitæ in eo contineantur. Neque enim oratio mentalis distractionem cordis vt vocalis sustinet. Et qui mentaliter orat, totus orat, at qui vocaliter orat, vnum ore potest proferre, aliud mente cogitare.

Itaque optimum est orandi genus, se ad mentalia desideria exercere sancta, meditari actus, virtutes, passionisque vitæ Domini nostri Iesu Christi. Quæ vt breuiter, licet multa complectamur, consideranda est Christi vita, in qua seprem cõtingit meditari. Primum, incommoda eiusdem corporalia propter nos suscepta, veluti sunt fames, sitis, æstus, frigus, corporis fatigatio ex itinere & laboribus prædicandi, atque huiusmodi alia. Quæ homo meditari solitus, aut seipsum cogitur reprehendere, aut correctiorem vitam instituire, aut gemere pro sui dissimilitudine, comparata erga Christi vitam, aut Christo agere gratias, aut frequentioribus desiderijs æstuantioribusq; pro imitandi conformandiq; se Christo supplicare. Vnde fit continua iugisque oratio. Alterum est eius charitas & sitis ad salutem animarum, qua nihil eorum omisit quo vel vnâ animam conuerteret. Inde fuit, quod nulli labori pepercit, nulli fatigationi: orans, per noctem vigilans, per mundum discurrens, prædicans, affabilem se præbens, & manducans cum peccatoribus, curans infirmos, atque miraculis suæ prædicationis veritatem comprobans. Demum cum esset ex hoc mundo discessurus, Sacramentum, quo se vsque ad finem consummationemq; seculi nobiscum mansurus, in cibum ac potum ministraret instituens. Atque nouissimè omnium post tam dira supplicia passionum, post crucis pœnas & dolores, nudum, vulneratum, ac inter latrones suspensum sese Patri per ignominiosam atque durissimam mortem pro nobis in precium nostræ redemptionis offerens. Hæc benè ac sæpius meditata, necesse est vt verecundiam ingratitude suæ homini ingerant, feruoremq; ac deuotionem, vnde multi gemitus, multa suspiria, multa desideria, aspirationes, præcationesq; cordis generentur ad Deum. Tertium est, quo meditandæ sunt virtutes actionesq; Christi, puta quam pauper spiritu, quam humilis, quam mitis, quam benignus ac misericors, quam denique iniuriarum patiens, & delictorum immemor, atque omnium ad se accedentium peccitentium non aliter atque pater occurrens, & susceptor fuerit. Quibus omnibus se præbuit nobis in exemplum, instituens nos, quomodo oporteat Christianum viuere. Siquidem qui dicit se in Christo manere, debet sicut & ille ambulauit, ambulare. Eam ob rem excitentur oportet in corde meditantis desideria se conformandi Christo, indeq; gemitus, quod post tam frequentes lapsus, post toties iteratum propositum, post multiplices conatus, post deniq; inuocationem diuini adiutorij, tam crebrè solitam est expertus & experitur quotidie in infirmitatem, instabilitatem, negligentiam, concupiscentiamq; suam fallacem. Experitur quoque quam prorsus nihil fit. Ideo cõqueri habet & rixari secum & aduersus se: idq; non secum solo, sed coram

Orationis mentalis fructus virtusque quæta.

Vita Christi quæ septem habeat in se meditanda. Incommoda Christi corporalia.

Charitas fidei & sitisque Christi ad salutem animarum.

Virtutes actionesque Christi meditare quid efficiant in nobis.

1. Ioan 2

M m m

Domini

Opprobrio-
rum multi-
formitas.
Matt. 13.
Matt. 11.
Ioan. 8. 10.
Luc. 13.
Luc. 11.
Matt. 17.
Marc. 15.
Ioan. 19.
Pfal. 44.

Esaia 53.

Matt. 17.

Pœnarum
Christi va-
rietas.

Dolorum
interiorum
Christi e-
normitas.

Dolores in-
ternos cur-
pati volue-
rit Christus.

Domino per modum collocutionis & verecundæ humiliationis sui, vt hœ-
rica non desperationem, pusillanimitatemq; generet, sed maiorem fiduciam,
quo non in aliquo suo vel proposito, vel merito habet, vbi confidat, aut qui-
escat, sed in nuda solâq; Dei miseratione & pietate tantum. Quartum est
multiformitas opprobriorum, detractorum, ignominiarum, despectuum,
contradictionum, iniquarum accusationum, contumeliarum, blasphemiarum,
confusionumq; quam propter te sustinuit. Vnde vocatur filius fabri &
Maria per contemptum: Item amicus peccatorum & Publicanorum vorax,
potator vini, insanus dæmonium habens, Samaritanus, seductor populi,
legis transgressor, blasphemus, & alia id genus multa: Nudatur, con-
spuitur, palmis cæditur, latronibus sociatur: imò latro illi præfertur, puta Barab-
bas, cui pessimo licet, vita à Iudæis redimitur, dum Iesus innocens ad crucem
postulatur. Denique, qui forma fuerat speciosus præ filiis hominum, tam vilis,
tamq; efficitur turpis: vt pote cuius facies illita erat sanguine, spuris, & li-
uore atque tumore, ex alapis & verberibus susceptis, vt neque humana opor-
tuit, neque decor esset in eo. Vnde vidimus, inquit, *eum despectum & nomini-
mum virorum, virum dolorum, & scientem infirmitatem, tanquam leprosum
percussum à Deo, ac humiliatum.* Ea propter quum Iesus ita deformis esset
passione, educendus ad Caluariam suis reinduitur vestimentis, ludæis
procurantibus, quo vel inde agnosceretur à populo & despiceretur: quum
qui mendax & seductor, latronumq; princeps, vt pote in eorum medio sus-
sensus foret inuentus. Quintum est, varietas pœnarum, dolorum, passionum-
q; quam pertulit ab hostibus. Quippe qui colaphis, alapis, flagellis, spinisq;
cruciatu, post multas tandem pœnas alias crucifixus, tribus horis, tribusq;
clavis in alto suspensus, & interna consolatione paterna destitutus, atque in-
mana infirmitati derelictus, sub aridissima fiti, cui nemo erat, qui pauxilla
aqua præberet, acerbissimam mortem sustinuit. Sextum, interiorum dolorum
& tristitiarum enormitas. Siquidem pro omnium & singulorum peccatis
doluit, præ compassione nostri aliquoties fleuit. Instante passione omnia,
quæ sibi erant futura ac sustinenda per immanitatem Iudæorum singu-
latim in corde præiudicium, tractauit atque suo modo in anima præsentit: doluit
tantam passionem, tam paucis quæ pro omnibus sufficiebat, ob ingrati-
tudinem ipsorum profuturam. Doluit præterea damnandorum impietatem &
cæcitatem, doluit Parris sui irreuerentiam ex peccatis hominum, doluit
quoque tam grandè enormeq; peccatum futurum, quo se, id est, Dei filium,
mundus erat occisurus. Postremo, pro matre sua doluit in anima vulnerata
item pro corpore suo mystico, id est, Ecclesia, quorum membra electa multa
pro suo nomine erant passura. Doluit autem & tristabatur, quia voluit
Neque enim sufficiebat sua ad nos charitati exterior passio in corpore ob-
lijs sibi illata, sed voluit etiam intus torqueri: quia voluit nos non potestate,
sed iustitia, redimere. Ideo licet vna allapa aut sanguinis gutta pro nobis fu-
isset propter suæ diuinitatis maiestatem atque excellentissimam dignitatem
suffecisset ad nostri redemptionem, non tamen hoc modo potestate redime-
re nos voluit, sed æquitate, æquivalentiaq; passionum interiorum & ex-
teriorum, peccatis omnibus vniversi mundi commensurata ac debita, per
inde ac si omnia peccata mundi in vna lancea statera posita fuissent, in aliam
lancem

lancem ipse tot pœnas à se tolerandas ponere voluit, quantas & quot peccata illa diluenda exigent secundum iustitiam & æquitatem, & non secundum personæ patientis dignitatem. Septimum est, vulnerum multiplicatio, & præciosissimi sanguinis sui effusio. Aded enim repletus est vulneribus, vt à planta pedis vsque ad verticem capitis non foret in eo sanitas, sed per totum corpus aut liuor, aut plaga tumens, aut vulnus erat. Sanguinem etiam aded abundanter effudit, vt crucem terramq; rigaret: & vbicunq; iuisset, vestigia post se cruenta relinqueret. Hæc diligenter omnia meditata compunctionem generant, cordis compassionem excitant, desideriaq; eliciunt se Christo conformandi. Ex his multiplicitas occurrit mentalium orationum. Vnde paululum quis exercitatus assuescat, vt vita eius nihil aliud sit, quam iugis oratio: & hac non est melior præparatio ad Eucharistiæ sumptionem. Possentamen exercitium hoc frequentari quasi pro septem horis canonicis, ad renouandum mentis deuotionem. Quam si semper sensibilem etiam non recipit homo, nihilominus ab exercitio non desinat. Neque enim in sententis huiusmodi æstimatur perfectio deuotionis, sed in prompta voluntate, quæ se tradit in Dei cultum & honorem: parata etiam omni sentimento carere, & nihilominus vel sicco aridoq; corde Deo seruire, quamdiu sic Deo placet: quandoquidem nihil potest homo habere, nisi quicquid dederit Dominus. Patienter igitur longanimitertq; ipsum debet expectare, resignando, committendo atque credendo se diuinæ prouidentia, eiusq; beneplacito plena confidentia. Quod vtinam largiatur nobis Iesus Christus Dei & Virginis filius, in secula benedictus, Amen.

Vulnerum Christi multiplicatio. *Esaia 1.*

Præparatio ad Eucharistiæ sumptionem optima quæ. Deuotio vera quæ sit.

IN EADEM SOLENNITATE.

Cuiusmodi dona diuina in se collata admiretur homo, quomodo illis respondeat. Sermo II.

Accipite & manducate. Hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur. *1. Corinthiorum. 11.* Fratres charissimi scimus charitatem Domini nostri Iesu Christi, eiusque munificentiam & largitatem erga nos. Qui vbi omnia, quæ habuit, dedit nobis, tandem quia melius non habuit, nec dare potuit maius, dedit seipsum. Non ergo primum hoc eius est donum, quo nobis donauit corpus suum. Initio namque donauerat homini tam cælum quam terram, omnesq; creaturas irracionales ad obediendum, *Omnia*, inquit *Psalmographus, subiicisti sub pedibus eius. Ecclesiasticus quoque dicit: Deus creauit hominem de terra, & dedit ei potestatem eorum, quæ sunt super terram. Videte cælum, videte planetas, videte solem & lunam, videte astra, influentias, motusq; cælorum. Quibus hæc lucere? Quibus hæc seruiunt? Quis eorundem accipit vtilitatem & operationem? Nonne propter hominem omnia hæc creata sunt. Maximè. Videte deinde quot animalium & piscium, quot volucrum sint varietates. Videte prata, nemora, frutices, germina, agros, hortos, arbores, flores, fontes, amnes riuosq;, quo ordine, quo situ, quo ornatu distincta sunt. Quis ea condidit, aut cui conditor eadem condidit? Nonne nimis ipse creator sua eget creatura. Propter hominem igitur creauit, homini dedit nem.*

Dona diuina homini collata quæ sunt. *Psal. 8. Eccles. 17.*

Creata esse omnia propter hominem.

M m m 2

quæ-